

KESKI-SATAKUNNAN OSUUSLIIKE R. L.

*Toiminta- ja
tilikertomus*
V U O D E L T A
1 9 4 4

KESKI-SATAKUNNAN OSUUSLIIKE R.L.

TOIMINTA- JA TILIKERTOMUS

VUODELTA

1944.

YLEISTILANNE.

Jo vuoden 1943 lopussa voitiin todeta, että liittoutuneet olivat saavuttaneet yllötteen kaikilla sotänäyttämöillä, ja kuluneen vuoden aikana tämä on tullut yhä ilmeisemmäksi. Itärintamalla Neuvostoliitto tavan takaa hyökkäyskohtaansa muutellen eteni pohjoisessa Saksan rajalle ja Varsovaan sekä etelässä Romaniaan, Bulgariaan ja Unkariin. Tuloksena olikin, että Romania, Suomi ja Bulgaria luopuivat taistelusta ja käänsivät aseensa Saksaa vastaan. Italiassa liittoutuneet, laskettuaan joukkojaan maihin Nettunon rannikolle, pitkien taistelujen jälkeen mursivat saksalaisten rintamat ja miehittivät Rooman. Kuningas Viktor Emanuel erosi, ja kruununprinssi Umberto nimitettiin valtionhoitajaksi. Kesäkuun 6:ntena voimakas amerikkalais-brittiläinen armeija nousi maihin Normandian rannikolla, Atlantin valli sortui, ja pitkien taistelujen jälkeen saksalaisten vastarinta murrettiin. Kun samanaikaisesti tapahtui uusi maihinnousu Etelä-Ranskassa, oli saksalaisten pakko tyhjentää Ranska ja suuri osa Belgiaa.

Omassa maassamme tapahtui ratkaiseva käänne syyskuun alussa, jolloin solmittiin aselepo ja saman kuun

19:tenä päivänä välirauha, jonka mukaan Moskovan rauhahan rajat saatettiin jälleen voimaan. Lisäksi Suomen oli luovutettava Porkkalan alue ja Petsamo sekä kuuden vuoden aikana maksettava 300 milj. dollariin nouseva sotakorvaus tavarana. Tämän lisäksi suomalaisten oli karkoitettava Pohjois-Suomesta saksalaiset, jotka vetäytyessään pahasti tuhosivat maamme pohjoisia alueita.

Pitkäaikainen, paljon menetyksiä ja uhrauksia vaatinut sota on näin ollen päättynyt ja kovaa kokenut kansamme voi ryhtyä rakennustyöhön niissä uusissa oloissa, joihin välirauha on sen asettanut. Taloudellinen tilanne on edelleenkin raskas, ja sitä vaikeuttaa toisaalta sotakorvausten maksaminen, toisaalta se, että ulkomaankauppamme on jokseenkin kokonaan katkenneena. Olosuhteista johtuen kuluneen vuoden sato, rehusatoa lukuunottamatta, antoi vähemmän tyydyttävän tuloksen. Elintarviketilanteemme on edelleen niukka, ja maamme on entistä enemmän joutunut omien mahdollisuuksiensa varaan. Työvoiman puute on tosin armeijan kotiuttamisen jälkeen useimmilla aloilla poistunut, mutta toisaalta raaka-aineiden niukkuus suuresti hidastaa teollisuutemme, kuten maataloutemme, tuotannon elvyttämistä. Rahatalouden kehityssuunta on vuoden kuluessa edelleen ollut epäedullinen. Valtiovelka on mainittuna aikana kasvanut 52 miljardista 65 miljaardiin markkaan, ja setelistö on samaan aikaan lisääntynyt 10.5 miljardista markasta 15.6 miljaardiin markkaan. Hintojen kehitys on sen sijaan ollut edullisempi, sillä elinkustannusindeksi on vuoden kuluessa noussut vain 6 pistettä eli 197:stä 203 pisteeseen ja tukkukauppaindeksi 13 pistettä eli 291:stä 314 pisteeseen.

I. LIIKKEEMME TOIMINTA JA KEHITYS V. 1944.

Sota-ajan poikkeuksellisista olosuhteista huolimatta jatkui jo edellisenä vuonna alkanut reipas myynnin nousu samoissa merkeissä kuluneenakin toimikautena. Vuoden loppupuolella vaikutti myymälöiden myynnin edulliseen kehitykseen huomattavasti paikkakunnalle uudelleen saapunut, osuustoiminnallisesti valistunut Karjalainen siirtoväki. Tukkumyynti sen sijaan oli syyspuolella jonkun verran pienempää kuin edellisenä vuonna, johtuen heikosta vilja-, juurikasvi- ja marjasadosta, joten maataloustuotteitten ostonumerotkaan eivät päässeet kohoamaan tehostetusta hankinnasta huolimatta. Päämääränä pidetty 20.000.000:— myyntitulos tuli kumminkin ylitetyksi, ja taloudellinen tuloskin muodostui verrattain hyväksi, yhä kohonneista liikekustannuksista huolimatta. Selostammekin seuraavilla sivuilla lähemmin liikkeemme kehitystä ja saavutettuja tuloksia päättyneenä toimikautena.

II. JÄSENISTÖ.

Tilivuoden aikana liittyi osuuskuntaamme uusia jäseniä aivan ennätysmäärä 101 henkilöä. Poismuuton kautta erosi 2 ja kuoleman kautta 7, joten lisäykseksi jää 92. Vuoden päättyessä oli jäsenmäärää yhteensä 1117.

Ammattiensa perusteella ryhmittyivät jäsenet seuraavasti:

	Miehiä	Naisia	Yht.
1. Tilallisia	77	19	96
2. Pienvilj. ja torpparia	79	22	101
3. Maanviljelystyöväkeä	131	32	163
4. Virkamiehiä	1	1	2
5. Pikku-liik. harj. ja kontt.	56	25	81
6. Teollisuustyöväkeä	440	138	578
7. Vapaiden ammatt. harj.	5	1	6
8. Muuta työväkeä	32	6	38
9. Muita	7	30	37
10. Ryhmäjäseniä			15
Yht.	828	274	1.117

Osuusmaksunsa täysin maksaneita jäseniä oli kaikkiaan 206 ja vuotuiset erät säännöllisesti suorittaneita 662, eli yhteensä 77,7 prosenttia koko jäsenmäärästä. Kyseinen prosentti on huomattavasti kohonnut edellisestä vuodesta, johtuen suureksi osaksi sitä, että useimmat jäsenet pitävät nykyoloissa edullisena siirtää koko ylijäämäosuutensa osuusmaksutililleen, koska sopivia jakotavaroita ei ole ollut riittävästi saatavissa.

III. LIKETOIMINTA.

1. Toimipaikat.

Uusia toimipaikkoja avattiin kertomusvuonna vain yksi, nim. kahvila Kiikoisten Jaaran kylään. Tämä esikoinen onkin myynnin suhteen täysin vastannut laskelmia, kuten jällempänä olevista taulukoista käy selville. Tarkoituksena oli vuoden lopussa avata myöskin Tyrvällä ruokala-kahvila, mutta asianomaisen luvan viivästymisen johdosta avaaminen siirtyi seuraavaan vuoteen. Tilikauden lopussa oli toiminnassa 12 myymälää, 3 jakamo, 1 kahvila-ruokala, 1 kahvila ja leipomo, eli yhteensä 18 toimipaikkaa.

2. Liikevaihto.

Yhä vähenevästä myyntiartikkelimäärästä huolimatta on liikkeemme myynti tasaisesti noussut, vaikka heikko sato maataloudessa ja melkein täydellinen marjakato vaikutti tukkumyyntiin varsin haitallisesti. Sen sijaan myymälöiden myynnit kohosivat vuoden loppupuolella varsin huomattavasti, osittain Karjalan osuustoiminnalliselta seudulta saapuneen siirtoväen ansiosta. Suurin myynnin nousu oli päämyymälässä ja myymälä N:o 6:ssa Tyrvällä, joista kumpikin ylitti tavoitemiljoonansa. Koko liikevaihto muodostui uudeksi ennätykseksi ja oli kokonaista 20.299.774:39, jossa lisäystä edelliseen vuoteen on 3.697.732:23 eli 22,23 %, jakautuen eri kuukausien osalle seuraavasti:

		+ lisäys	— vähennys	
Tammikuu	1.013.720:90	+	171.900:20	20,42 %
Helmikuu	1.180.599:06	+	248.669:04	26,68 »
Maaliskuu	1.342.769:06	+	288.645:21	27,38 »
Huhtikuu	1.590.620:68	+	310.739:73	24,28 »
Tuokokuu	1.609.656:78	+	331.959:40	25,98 »
Kesäkuu	1.809.058:—	+	399.146:60	28,31 »
Heinäkuu	1.643.438:12	+	350.122:97	27,07 »
Elokuu	1.743.475:03	+	440.921:05	33,86 »
Syyskuu	1.773.520:16	+	347.331:91	24,34 »
Lokakuu	1.753.685:48	+	330.820:83	23,26 »
Marraskuu	1.834.886:12	+	302.087:61	19,70 »
Joulukuu	3.004.345:—	+	170.337:78	6,01 »
Yhteensä mk	20.299.774:39	+	3.697.682:23	22,23 %

Toimipaikoittain oli myynnin kehitys, huomioituna myöskin leipomon myynti yksityisille, seuraava:

		+ lisäys	— vähennys	
Päämyymälä	3.000.726:35	+	1.026.943:10	52,02 %
Kiimajärvi	362.787:75	+	116.237:85	47,45 »
Kauvatsa	1.994.621:15	+	382.408:20	23,71 »
Illo	792.445:50	+	131.060:75	20,12 »
Karkku	1.885.337:50	+	140.782:05	8,06 »
Tyrvää	2.290.200:90	+	699.604:30	43,98 »
Sääkskoski	734.003:60	+	143.554:65	24,31 »
Kiikoinen	767.864:15	+	167.187:90	27,83 »
Yttilä	1.202.151:40	+	261.171:70	27,75 »
Roismala	793.883:05	+	185.759:50	30,54 »
Nuupala	538.561:15	+	154.804:40	40,33 »
Heinoo	251.267:25	+	74.749:45	42,34 »
Ruokala	612.472:45	+	548.780:45	2064,48 »
Kahvila	272.224:—	+	272.224:—	100,00 »
Leipomo	426.108:05	+	426.108:05	100,00 »
Tukkumyynti ..	4.385.120:14	—	1.038.694:12	19,14 »
Yhteensä mk	20.299.774:39	+	3.692.682:23	22,23 %

Toimialueemme eri kuntien kesken jakautui liikevaihto seuraavasti: (ohessa vertailun vuoksi myöskin edellisen vuoden myynti prosenteissa.)

		V. 1944	V. 1943
Kiikka	8.531.079:74	42,04 %	49,95 %
Karkku	2.749.077:20	13,54 »	11,95 »
Kauvatsa	3.930.776:15	19,34 »	18,93 »
Tyrvää	4.048.753:15	19,95 »	15,55 »
Kiikoinen	1.040.088:15	5,13 »	3,62 »
Yhteensä mk	20.299.774:39	100,00 %	100,00 %

LEIVÄSTÄ ON KYSYMYS

Kun leipää saadaan vain määrälti, kohdistetaan sen laatuun yhä suuremmat vaatimukset.

Meidän nykyaikainen, koneellistettu leipomomme tarjoaa monta etua leivän valmistuksen ja laadun suhteen. ● Raaka-aine valitaan huolellisesti — suurissa erin myös edullisesti. ● Valmistus on tieteellisen tarkkaa ja puhdasta sekä onnistuu joka vaiheessa. ● Säästyy työtä ja aikaa. ● Mitään ei mene hukkaan.

Leipä on siis ostettava meiltä! Silloin saa aina puhdasta, maukasta ja ravitsevaa leipää kohtuuhintaan.

KESKI-SATAKUNNAN OSUUSLIIKE R. L.

3. Leipomo.

Leipomon leivän valmistus tilikauden aikana oli nettohinnoin 1.075.429:05, jossa lisäystä edelliseen vuoteen on kokonaista 369.996:31 eli 52,44 %, johtuen nousu osittain vuoden alussa ilsäntyneestä sotilasleivän valmistuksesta. Valmistus siviilikäyttöön oli mk 659.973:85, ollen 122,829:99 markkaa, eli 22,81 % edellisen vuoden tuotantoa suurempi. Sivilivalmistus käsitti pääasiassa ruisleipää ja myytiin se kaikki omissa toimipaikoissa. Eri leipälaatuojen tuotantosuhde oli seuraava:

		V. 1944	V. 1943
Ruokaleipää	622.641:90	57,89 %	69,13 %
Sotilasleipää	415.455:20	38,55 »	23,96 »
Korvikeleivoksia	37.331:95	3,56 »	6,91 »
Yhteensä mk	1.075.429:05	100,00 %	100,00 %

Tuotanto eri kuukausina oli seuraava:

		+ lisäys	— vähennys	
Tammikuu	47.801:10	—	16.855:—	26,06 %
Helmikuu	59.197:15	—	4.802:—	7,50 »
Maaliskuu	97.712:05	+	33.859:15	53,02 »
Huhtikuu	85.304:65	+	28.483:05	50,12 »
Toukokuu	91.001:30	+	24.558:20	36,96 »
Kesäkuu	94.333:40	+	26.123:50	38,30 »
Heinäkuu	115.045:75	+	56.460:85	96,37 »
Elokuu	124.997:65	+	73.283:80	141,71 »
Syyskuu	117.433:35	+	55.405:25	89,32 »
Lokakuu	88.326:—	+	34.679:30	64,64 »
Marraskuu	66.474:45	+	18.205:85	37,71 »
Joulukuu	87.802:60	+	40.594:36	85,81 »
Yhteensä mk	1.075.429:05	+	369.996:31	52,44 %

IV. TAVARAN HANKINTA.

1. Markkinatilanne.

Tavaroiden hankintatilanne on yhä edelleenkin pysynyt kireänä. Varsinkin vaatetus- ja jalkinepula on muodostunut yhä huolestuttavammaksi. Sen sijaan erilaisia korvikevalmisteita on ollut runsaammin tarjolla. Elintarvikkeiden saanti on siirtoväen uudelleen sijoituksesta huolimatta ollut verrattain tyydyttävä. Varsinkin lihasta oli lokamarraskuussa suorastaan runsauspula, vaikka jakeluanokset pysyivätkin vuoden loppuun saakka tavallista suurempina. Sen sijaan perunoita ja muita juurikasvia ei heikosta sadosta johtuen ollut läheskään riittävästi tarjolla. Samoin keskinkertaista heikommasta syysviljasadosta aiheutuen oli viljan tarjonta tavallista heikompaa ja pakoitti ryhtymään entistä tarmokkaampiin toimenpiteisiin varastojen täydentämiseksi. Osittain tästä syystä, sekä maataloustuote- ja tarvikekauppamme edelleen kehittämistä silmälläpitäen kiinnitettiin liikkeemme palvelukseen alan asiantuntija maataloustuotteiden hankkijaksi.

2. Hankinta.

Alueemme tuotantovaltaisuudesta johtuen suuri osa, eli lähes puolet kaikista ostoista oli käteisostoja. Varsinaisista hankinnoista sen sijaan on pääosa luonnollisesti keskitetty OTK:hon. Mutta vallitsevasta tavarapulasta johtuen on huomattavia tavaraeriä ostettu myöskin yksityisiltä tukku- liikkeiltä ja muilta hankkijoilta. Kaikesta huolimatta ei minkään tavaralaadun kysyntää ole voitu täysin tyydyttää, varsinkin siirtoväen saapuminen vaikutti kysyntää lisäävästi useampien myymälöidemme alueella. Tästä syystä, sekä muiden kulutustarvikkeiden saantivaikeuksista johtuen on ravinto- ja nautintoaineiden osuus tavarahankin-

noissa edelleenkin lisääntynyt. Eri hankkijat huomioiden on OTK:n osuus ostoissamme lisääntynyt, mutta käteisostot jonkun verran vähentyneet heikon sadon ansiosta.

Eri myyjiltä hankittiin tavaroita seuraavasti:

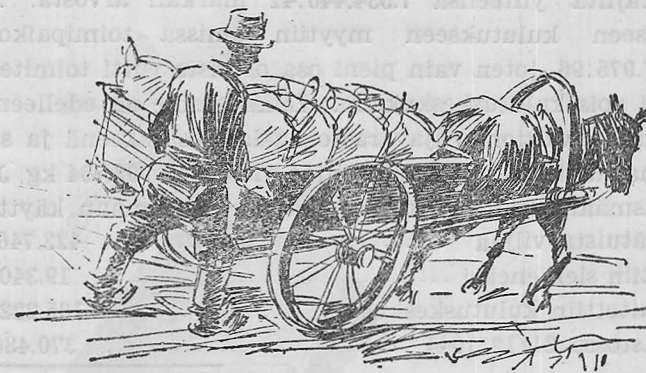
		V. 1944	V. 1943
OTK:lta	7.408.849:37	42,17 %	37,61 %
KK:lta	139.254:85	0,80 »	0,44 »
KK:n jäsen osk.	112.033:35	0,64 »	1,21 »
Yksityisiltä	2.293.026:50	13,12 »	13,41 »
Käteisostot	7.534.946:45	43,07 »	47,33 »
Yhteensä mk	17.487.610:48	100,00 %	100,00 %

Tavararyhmittäin jakaantui hankinta seuraavasti:

		V. 1944	V. 1943
Ravinto- ja nautinto- aineet	13.153.168:94	75,21 %	70,77 %
Taloustavarat	682.621:38	3,90 »	2,54 »
Lyhyttavarat	615.787:06	3,52 »	4,84 »
Rautateokset ja raken- nust.	1.947.187:86	11,14 »	13,44 »
Tekstiili ja teoll. tuot.	634.949:54	3,63 »	4,88 »
Jalkineet, nahat ja nahkavalmist.	453.895:70	2,60 »	3,53 »
Yhteensä mk	17.487.610:48	100,00 %	100,00 %

3. Maataloustuote- ja tarvikekauppa.

Se ripeä nousukausi, joka asianmukaisten toimenpiteiden ja hyvän sadon ansiosta pääsi vauhtiin edellisenä vuonna maataloustuotteiden hankinnassa, ei aikaisemmin mainituista syistä jatkunut enää yhtä suotuisasti kuluneena tilikautena, vaan ostonumerot pyrkivät hiukan laskemaan

MEKIN VUOROSTAMME

MAAMIEHET! Kun ryhdytte myymään tuotteitanne, tiedustelkaa aina ensin meidän ehtojamme ja hintojamme! Me haluamme vuorostamme olla Teidän ostajanne.

Ostamme pieniäkin eräiä kaikkia maan- ja karjantuotteita ja maksamme hyvin. Oikea laadun arviointi, rehti punnitus ja käteismaksu miellyttävät jokaista myyjää. — Ja meiltä saatte taas edullisesti kaikki tarvikekoneita ja työkaluja myöten.

Kumpikin vuorostaan ostajana ja myyjänä on molemmille hyödyllinen suhde!

KESKI-SATAKUNNAN OSUUSLIIKE R. L.

vuoden loppupuolella. Maataloustuotteita ostettiin suoraan tuottajilta yhteensä 7.534.446:41 markan arvosta. Paikalliseen kulutukseen myytiin omissa toimipaikoissa 4.427.975:96, joten vain pieni osa ostoista riitti toimitettavaksi pois kulutuskeskuksiin. Liikkeemme on edelleenkin toiminut valtion viljavaraston asiamiesliikkeenä ja siinä ominaisuudessa hankittiin viljaa yhteensä 998.794 kg. Jauhatusmääräyksillä ja ostoluvilla otettiin omaan käyttöön, erilaatuista viljaa 423.746 kg
 Myytiin siemeneksi 19.340 »
 Toimitettiin kulutuskeskuksiin 185.222 »
 Varastossa 31/12 1944 370.486 »

Yhteensä 998.794 kg

Eri viljalaatujen osalle jakautui hankinta seuraavasti:

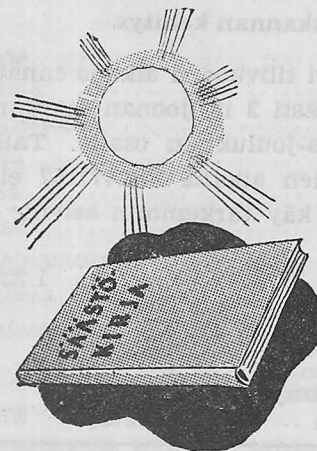
	V. 1944	V. 1943
Ruista	217.958 kg	310.865 kg
Vehnää	157.466 »	151.394 »
Chraa	313.650 »	233.968 »
Herneitä	43.334 »	39.998 »
Kauraa	266.386 »	451.744 »

Yhteensä 998.794 kg 1.187.969 kg

Maataloustarvikkeiden yhä lisääntyvistä saantivaikeuksista johtuen ei kyseisten tavarain ostot lisääntyneet huomattavammin edell. vuodesta. Ainoastaan siementavaroiden välityksessä tapahtui merkittävämpi nousu. Eri tarvikkeita välitettiin seuraavasti:

	V. 1944	V. 1943
Maatalouskoneita ja osia	434.547:43	354.834:—
Väkilannoitteita	231.493:29	310.161:—
Väkirehuja ja rehusuoloja	272.193:20	362.679:—
Siementavaroita	191.174:—	48.877:—

Yhteensä mk 1.129.407:92 1.076.551:—

Säästäminen ja rahojen oikea käyttö on menestymisellemme ratkaisevampaa kuin suuret tulot.

Säästämisen tarkoitus on luoda yhä laajeneva työn ja tuotannon mahdollisuus sekä entistä korkeampi elintaso niin aineellisessa kuin henkisessä mielessä.

Säästäminen on siis välttämätöntä jokaisen yksilön, perheen ja koko kansan hyvinvoinnin nimessä.

SAASTOKASSAMME on jäseniämme käytännöllisimmin palveleva pankki, joka maksaa talletuksista korkeimman sallitun koron.

**KESKI-SATAKUNNAN
OSUUSLIKE R.L.**

V. SÄÄSTÖKASSALHKE.

1. Talletuskannan kehitys.

Säästökassamme kehittyi tilivuoden aikana ennätysmääräisesti, sivuuttaen reippaasti 2 miljoonan markan rajan. Suurin lisäys tuli marras-joulukuun osalle. Talletukset lisääntyivät kertomusvuoden aikana 818.471:57 eli kokonaista 66,68 %. Toiminta käy tarkemmin selville seuraavasta:

Talletukset 1. 1. 1944	1.227.102:54
Talletettu 362 erässä	1.064.730:—
Nostettu 108 »	264.258:43
lisäys	818.471:57
Korkoja liitetty pääomaan	58.891:25 877.362:82
Talletuskanta 31. 12 1944	2.104.465:36

Vastakirjoja käytössä 1. 1. 1944	533 kpl.
» avattiin	73 kpl.
» lopetettiin	20 » 53 »
» käytännössä 31. 12. 1944 yhteensä	586 kpl.

Säästökassan tarkastuksia suorittivat OTK:n määräämät tarkastajat yhden kerran ja paikalliset tarkastajat 8 kertaa.

VI. KIINTEISTÖT JA KALUSTOT.

1. Kiinteistöt.

Kertomusvuoden aikana oli rakennustoiminta tunnetuista syistä liikkeemme alueellakin varsin vähäistä. Paikallisilla rakennusluvilla rakennettiin Kiikan asemalla sijaitsevan viljavarastomme yhteyteen erikoinen viljanlajitteluhuone ja keskusvaraston yhteyteen autotalli yhden kuorma-autolle. Leipomolla suoritettiin myös pienempiä korjaustöitä. Kiinteistöparannuksiin ja hankintoihin

käytettiin yhteensä 354.818:30. Kiinteistöjen arvosta poistettiin tilinpäätöksessä 34.218:30, jääden niiden kirjanpitoarvoiksi yhteensä 1.359.000:—. Toimipaikoistamme sijaitsee 9 omassa, 6 vuokrahuoneustossa.

2. Kalustot.

Kalustohankinnoista oli huomattavin uudenaikaisen viljanlajittelijan osto asemavarastolle ja ravintolalieden ja uunin hankkiminen Karkun ruokalan tarpeisiin, sekä vuodenvaihteessa avattavaksi aiotun Tyrvään ruokalan kaluston hankinta. Kalustoihin käytettiin yhteensä 236.087:15 ja poistettiin tilinpäätöksessä 204.560:15, jääden kirjanpitoarvoksi seuraavalle tilikaudelle 506.901:—.

VII. VAKUUTUKSET JA HUOLTOTOIMINTA.

1. Jäsenten hautausvakuutus.

Kaikki hautausvakuutusehdot täyttäneet osuuskuntamme jäsenet on liike edelleenkin hautausvakuuttanut 500:— mk:sta, mutta edustajiston syyskokouksessaan tekemän päätöksen perusteella kohoaa vakuutussumma ensi vuoden alusta 1.000:—mk:n. Vakuutusehdot täyttäviä jäseniä oli vuoden päättyessä 453. Hautausvakuutussumma suoritettiin seuraavien, vuoden aikana poismenneiden jäsenten omaisille:

Järvensivu, Vihteri, Kiikka	Lahtinen, Hilda, Kiikka
Koski, August, Kiikka	Suuniittu, August, Kiikka
Leivonen, Amanda, Kiikka	Järvinen, Kalle, Tyrvää
Virtanen, Kalle, Kiikka	Pohja, Kalle, Tyrvää
Pajunen, Kalle, Kiikka	Rainio, Kalle, Kauvatsa
Lammikko, Kalle, Kiikka	

2. Kumminlahjat.

Jäsenperheisiin syntyneille lapsille on edelleen kumminlahjana annettu 100:— mk:n säästökassatalletus tulevien säästöjen pohjaksi ehdolla, että jäsen on samalla hautausvakuutettu. Kumminlahjoja jaettiin 24:lle lapselle yhteensä siis 2.400:— mk.

3. Henkilökunnan huoltovakuutukset.

Toimihenkilöt, jotka ovat olleet liikkeen palveluksessa vähintään 3 vuotta, ja eivät palvelukseen saapuessaan ole täyttäneet, naiset 43 ja miehet 48 vuotta on vakuutettu Eläkekassa Tuessa. Eläkevakuutettuja toimihenkilöitä oli vuoden päättyessä 18. Kaikille yhden vuoden palveluskeskämme olleille toimihenkilöille on otettu ryhmähenkivakuutus, ja kaikki toimihenkilömme ovat vakuutetut myöskin tapaturman varalta.

4. Palovakuutukset.

Kiinteistöt, kalustot ja tavaravarastot ovat vakuutetut täydestä arvostaan Palo-Kansassa. Viimeaikoina yleisessä hintatasossa tapahtuneen nousevan kehityksen johdosta on palovakuutusarvoja jouduttu korottamaan huomattavasti.

5. Liikennevakuutukset.

Palovakuutuksen lisäksi on liikkeen omistama kuorma-auto vakuutettu myöskin liikennevahinkojen varalta.

VIII. VALISTUS- JA KASVATUSTOIMINTA.

1. Osuustoiminnalliset julkaisut.

Edellisten vuosien hyvää tapaa noudattaen on Kuluttajain Lehti tilattu kaikille sitä haluaville jäsenille. Osuusliike-lehti hallintoneuvostolle ja johtokunnalle ja Työtoveri kaikille toimihenkilöille.

2. Valistusjulat.

Helmikuussa järjestettiin 6 valistusjuhlaa eri myymälöiden alueella. Juhlat onnistuivat sota-ajasta huolimatta erinomaisesti. Puhujana oli KK:n puhuja Kalle Hyvärinen.

3. Naiset mukaan toimikunta.

N.M. toiminta on ollut edelleenkin melkein pysähdyksissä, huoneusto- ja tarvikevaikeuksien vuoksi. Ainoastaan Karkun toimikunta on järjestänyt illanviettoja perhepiireissä. Eri N.M. toimikuntiin ovat kuuluneet seuraavat henkilöt:

- Myymälä N:o 1. Kiikka: Saara Korpela, Irma Oksa, Esteri Viitanen, Elma Tähtinen ja H. Laitinen.
- Myymälä N:o 3. Kauvatsa: Aili Tasku, Eeva Lehtinen, Selma Heinonen, Tyyne Heino ja Armas Lehtinen.
- Myymälä N:o 5. Karkku: Siiri Ojansivu, Ida Lilja, Bertta Antila, Lyyli Leino, Sanni Lilja ja U. Parviainen.
- Myymälä N:o 6. Tyrvää: Martta Joensuu, Saima Koivumäki, Esteri Salonen, Kerttu Kosonen ja Eisa Mäenpää.
- Myymälä N:o 8. Kiikoinen: Jenny Yli-Nokari, Anna Lehtinen, Tilda Nokari, Anna Lehtonen ja Tilda Värinen.

4. Henkilökunnan kasvatus ja opetustoiminta.

Kertomusvuoden aikana opiskeli KK:n kirjeellistä kurssia N:o 1. kahdeksan nuorempaa toimihenkilöä ja kirjeellistä kurssia N:o 3, yksi henkilö. KK:n Osuuskauppakoulun varsinaisille erikoiskursseille ei sensijaan henkilökuntamme ottanut osaa. Keväällä ja syksyllä järjestettiin Karkussa neuvottelutilaisuus vastuunalaisille toimihenkilöille ja esitelmöi niillä myös Keru Oy:n toimihenkilö agr. Tellerervo Alhonen villan keruu toiminnasta. Heinäkuussa toimeenpantiin Kauvatsalla viljanosto-opastustilaisuus myymälänhoitajille, jossa luennoi maatalousteknikko Niskanen KK:sta. Useat toimihenkilömme ovat myöskin osallistuneet Hämeen—Satakunnan Osuuskauppaliiton Porissa järjestämille opastuskursseille.

IX. HALLINTO JA HOITO.

1. Jäsenten edustajisto.

Vallitsevan epävarman tilanteen vuoksi siirrettiin edustajiston vaalit vielä kerran seuraavaan vuoteen. Toivottavasti sotatilan nyt lakattua maassamme saamme toimittaa kyseiset vaalit jo rauhanomaisissa olosuhteissa. Edustajistoon ovat siis edelleen kuuluneet seuraavat henkilöt:

Jyränoja, Eino, Kiikka	Heino, Haartti, Kauvatsa
Vuori, Väinö, Kiikka.	Salmela, Frans, Kauvatsa
Tuominen, Hugo, Kiikka	Suhonen, Frans, Kauvatsa
Ruusunen, Niilo, Kiikka	Heinonen, Selma, Kauvatsa
Salminen, Oskari, Kiikka	Virtanen, Lauri, Kauvatsa
Leino, Kalle, Kiikka	Haanpää, Frans, Kauvatsa
Heinänen, Eero, Kiikka	Koskinen, Veikko, Kauvatsa
Virtanen, Kalle, Kiikka	Kärki, Kalle, Kauvatsa
Viitanen, Sulo, Kiikka	Pohja, Kalle, Tyrvää

Välimäki, Kalle, Kiikka	Mäkelä, Hannes, Tyrvää
Välimaa, Oskari, Kiikka	Ojala, Väinö, Tyrvää
Jokinen, Kalle, Karkku	Ojala, Vilho, Tyrvää
Lehtinen, Kalle, Karkku	Salonen, Esteri, Tyrvää
Kröpi, Vilho, Kauvatsa	Jalonen, Väinö, Tyrvää
Salmela, Frans, Kauvatsa	Nokari, Lauri, Kiikoinen

Edustajisto on kokoontunut kahteen sääntömääräiseen kokoukseen, joissa on käsitelty yhteensä 27 asiaa.

2. Hallintoneuvosto.

Hallintoneuvostoon on edustajiston valitsemina kuuluneet edelleen seuraavat henkilöt:

Jyränoja, Eino, Kiikka	Jalonen, Väinö, Tyrvää
Ruusunen, Niilo, Kiikka	Ojala, Väinö, Tyrvää
Salminen, Oskari, Kiikka	Jokinen, Kalle, Karkku
Kröpi, Vilho, Kauvatsa	Nokari, Lauri, Kiikoinen
Salmela, Frans, Kauvatsa	

Hallintoneuvoston puheenjohtajana on toiminut Vilho Kröpi, varapuheenjohtajana Niilo Ruusunen ja sihteerinä Tuure Tähtinen. Hallintoneuvosto on tilikauden aikana pitänyt 4 kokousta, käsitellen 45 asiaa.

3. Johtokunta.

Johtokuntaan ovat kuuluneet: toimitusjohtaja Tuure Tähtinen puheenjohtajana, sekä jäseninä August Suuniittu ja Kalle Lehtinen. Johtokunnan puheenjohtaja on samalla toiminut myöskin sihteerinä. Johtokunta on pitänyt 11 kokousta, joissa on käsitelty yhteensä 99 asiaa. Hallintoneuvoston puheenjohtaja Vilho Kröpi on myöskin osallistunut johtokunnan kokouksiin.

4. Myymäläneuvostot.

Eri myymäläneuvostoihin ovat kuuluneet seuraavat henkilöt:

Myymälä N:o 1. Kiikka: Eino Jyränoja, Niilo Ruusunen, Oskari Välimaa, Sulo Viitanen ja Hugo Korpela.

Myymälä N:o 2. Kiimajärvi: Oskari Salminen. Kalle Virtanen ja Jaakko Pajunen.

Myymälä N:o 3. Kauvatsa: Heikki Tasku, Vilho Seppälä, Väinö Kallio, Haartti Heino ja Selma Heinonen.

Myymälä N:o 4. Illo: Eero Heinänen, Kalle Välimäki ja H. Heino.

Myymälä N:o 5. Karkku ja Karkun ruokala: Kalle Jokinen, Kalle Lehtinen, Siiri Ojansivu, Fanny Virtanen ja Arvid Heino.

Myymälä N:o 6. Tyrvää: Väinö Ojala, Lauri Välimaa ja Yrjö Lastunen.

Myymälä N:o 7. Sääkskoski: Frans Saimela, V. Mäkinen, Kalle Kärki ja O. Nieminen.

Myymälä N:o 8. Kiikoinen ja Kahvila: Lauri Nokari, K. Visanen, Saima Lehtonen ja Lauri Hohkala.

Myymälä N:o 9. Yttälä: Vilho Kröpi, Otto Tasku, K. Raivio ja Otto Rantanen.

Myymälä N:o 10. Roismala: V. Jalonen, Feeliks Nurminen ja Artturi Tamminen.

Myymälä N:o 11. Nuupala ja Leipomo: Kalle Pohja, Saima Koivumäki ja Atte Tainio.

Puheenjohtajana on kussakin myymäläneuvostossa aina ensin mainittu.

Myymäläneuvostojen toiminta on poikkeuksellisista olosuhteista johtuen ollut verrattain heikkoa, monien neuvostojäsenten ollessa poissa paikkakunnalta muissa tehtävissä tai sotilastehtäviin määrättyinä. Ainoastaan kolmen myy-

mälän alueella on pidetty kaikki säännölliset kuukausikokoukset, joita kertomusvuoden aikana on pidetty yhteensä 56.

5. Aluekokoukset.

Aluekokouksia pidettiin ainoastaan keväällä kaikkien myymälöiden alueella, ja käsiteltiin niissä edustajiston kokouksessa esille tulevia asioita. Osanotto oli, sota-ajasta johtuen, verrattain laimeaa.

6. Liiketoiminnan tarkkailu.

Hallintoneuvoston valitsemina kassan ja säästökassan tarkkailijoina ovat toimineet August Suuniittu, Eino Jyränoja ja Niilo Ruusunen, toimittain yhteensä 8 tarkastusta.

7. Tilientarkastus.

Tilivuoden tilien tarkastuksen suorittivat maaliskuun 2—3 päivinä KK:n määrääminä T. J. Puumalainen ja Esko Nykänen, sekä edustajiston määrääminä tarkastajina Hugo Tuominen ja Frans Haanpää.

8. Edustus.

Osuuskuntaa ovat Keskusjärjestöjen kokouksissa edustaneet seuraavat henkilöt:

KK:n kokouksissa Väinö Jalonen ja Lauri Nokari.

OTK:n kokouksissa Lauri Nokari ja Väinö Jalonen.

Henki- ja Palokansan kokouksissa Väinö Jalonen ja Lauri Nokari.

Eläkekassa Tuen kokouksissa Lauri Nokari ja Väinö Jalonen.

Hämeen—Satakunnan Osuuskauppaliiton kokouksissa Väinö Jalonen ja Lauri Nokari.

Ensinmainittu aina vakinaisena ja toinen varalla.

X. HENKILÖKUNTA.

Henkilökunnassa tapahtui tilivuoden aikana useita muutoksia, etupäässä asepalveluksen loppumisen johdosta. Väli-irauhanteon jälkeen palasivat entisiin tai vastaaviin toimipaikkoihinsa asepalveluksessa olevista toimihenkilöistämme: Toivo Kosonen, Pekka Pohja, Heikki Koivuranta, Taisto Pohja, Kalle Leino, Väinö Ylinen ja Olavi Helenius. Mutta ainoastaan parissa tapauksessa jouduttiin heidän tilalleen otetut henkilöt sijoittamaan toisiin toimiin. Karkun ruokalan emäntä Siiri Nurminen erosi toimestaan 30/8. Tilalle valittiin emännöitsijä Emmi Pesonen Raja-Karjalan Osuusliikkeestä. Kirjanpitäjä Helmi Vuorela erosi myöskin toimestaan vuoden loppupuolella sairauden takia, mutta toimen täyttäminen siirtyi seuraavaan vuoteen.

Uusina toimihenkilöinä kiinnitettiin liikkeen palvelukseen myymälänhoitaja Hannes Laitinen Janakkalan Osuuskaupasta, maatalousteknikko Eino Laakkonen Keski-Karjalan Osuusliikkeestä, varastonhoitaja Väinö Kallio Osuusliike Suojasta ja varastomieheksi Väinö Kaalikoski Uuraasta.

Eri toimialoille jakaantui henkilökunta seuraavasti:

	Miehiä	Naisia	Yht.
Konttorissa	1	2	3
Myymälöissä	10	20	30
Keskusvarastossa	3	1	4
Ruokalassa	—	7	7
Kahvilassa	1	2	3
Leipomossa	2	3	5
Maatalousosastossa	1	—	1
Lihaosastossa	1	—	1
Kuljetuksissa	4	—	4
Yhteensä	23	35	58

Vastuunalaisissa toimissa työskenteli vuoden päättyessä seuraavat henkilöt:

Tuure Tähtinen, toimitusjohtaja.
 Väinö Kallio, keskusvarastonhoitaja.
 Erkki Södersund, leipurimestari.
 Emmi Pesonen, ruokalan emännöitsijä.
 Elsa Jalonen, kahvilan emännöitsijä.
 Eino Laakkonen, maatalousosaston hoitaja.
 Otto Wallin, lihaosaston hoitaja.
 Hannes Laitinen, päämyymälän hoitaja.
 Elsa Pajunen, Kiimajärven myymälänhoitaja.
 Armas Lehtinen, Kauvatsan myymälänhoitaja.
 Toivo Vuorinen, Illon myymälänhoitaja.
 Uuno Parviainen, Karkun myymälänhoitaja.
 Elsa Kivelä, Tyrvään myymälänhoitaja.
 Sirkka-Liisa Sainio, Sääkskosken myymälänhoitaja.
 Heikki Koivuranta, Kiikoisten myymälänhoitaja.
 Yrjö Järvinen, Yttilän myymälänhoitaja.
 Esteri Pohja, Roismalan myymälänhoitaja.
 Bertta Lindholm, Nuupalan myymälänhoitaja.
 Impi Ranta, Heinoon myymälänhoitaja.

XI. RIVEISTÄMME POISTUNEITA.

Kertomusvuoden aikana poistui joukostamme kolme vankkaa osuustoimintamiestä, nim. August Suuniittu, Kalle Virtanen ja Kalle Pohja.

Osuuskuntamme johtokunnan pitkäaikainen jäsen ja monivuotinen kuukausitilien tarkastaja, pienviljelijä August Suuniittu kuoli äkkiä sydänhalvauksen kohtamana 13/12 1944. Hän oli liittynyt liikkeemme jäseneksi 30/4 1921. Hallintoelimiin on Suuniittu kuulunut 1/1 1926 lähtien, pientä väliaikaa lukuunottamatta, suorittaen siten pitkän ja vaiherikkaan päivätyön osuuskuntamme hyväksi. Asiallisen keskustelutapansa ja rauhallisen, hyvätuulisen luonteensa vuoksi hän oli hyvin pidetty kanssaihmistensä keskuudessa.

Edustajistomme jäsen Kalle Virtanen kuoli hivuttavan sairauden johdosta 9/12 1944. Hän oli liittynyt liikkeemme jäseneksi 29/11 1917, ja valittu jäsenten edustajistoon 1/1 1939.

Edustajiston jäsen, tehtailija Kalle Pohja Tyrväältä kuoli 16/6 1944. Pohja oli liittynyt liikkeemme jäseneksi 12/11 1933. Kalle Pohja saavutti alusta alkaen jäsenistömme luottamuksen, sillä hänet valittiin jo seuraavana vuonna edustajiston- ja hallintoneuvoston jäseneksi sekä vuonna 1940 hän toimi hallintoneuvoston puheenjohtajana. Pohja oli rehti, avarakatseinen ja tulisieluinen osuustoimintamies.

XII. LIIKETULOKSET JA TALOUDELLINEN ASEMA.

Tilikauden taloudellinen tulos muodostui edellä esitetyistä vaikeuksista huolimatta verrattain hyväksi. Osittain kohonneen myynnin ansiosta. Bruttoylijäämä kohosi myöskin jonkun verran edellisestä vuodesta. Menojen puo-

lella verot ovat hieman kohonneet edellisestä tilikaudesta, korkomenojen vastaavasti alentuessa. Veroja maksettiin seuraavat erät:

Valtiolle:

Tuloveroa	110.280:—	
Omaisuusveroa	6.777:—	117.057:—
Kunnallisveroa		26.695:25
Kirkollisveroa		4.258:10
		148.010:35
Liikevaihtoveroa	405.910:—	
		<u>Yhteensä mk 553.920:35</u>

Ylijäämä ennen poistoja oli mk 578.574:55 ja lain sallimat poistot huomioituina 340.396:10 eli 1,68 %.

Tulot ja menot jakaantuivat prosenteissa seuraavasti:

Tulot:		Menot:	
Myynnistä	8,31 %	Palkat	3,70 %
Tuotannosta	1,76 »	Yleiskustannuk. ..	3,49 »
Kassa-alennukset ..	0,17 »	Korot	0,82 »
Vuosialennukset	1,22 »	Verot	0,73 »
OTK:n ylijäämä pal.	0,14 »	Kiinteistökust. ..	0,01 »
		Poistot	1,17 »
		Ylijäämä	1,68 »
	<u>Yht. 11,60 %</u>		<u>Yht. 11,60 %</u>

Omaisuustase

Varat:

Rahaa kassassa	304.684:33
» pankissa	5.227:55
Tilisaatavat	176.725:13
Tavaravarastot	3.842.204:50
Kiinteistöt	1.359.000:—
Kalustot	506.901:—
Arvopaperit	304.006:—
	<u>mk 6.498.748:51</u>

Tulostase

Tulot:

Tulot myynnistä	1.686.901:81
» tuotannosta	356.130:10
Kassa-alennukset	34.694:99
Vuosialennukset	247.370:29
OTK:n ylijäämäpalautukset	29.059:—
	<u>mk 2.354.156:10</u>

31. 12. 1944.

Velat:

Tilivelat	1.325.161:57
Shekkitili	1.002.119:05
Velkakirjalaina	75:90
Kiinnelainat	265.000:—
Säästökassatalletukset	2.104.465:36
Osuuspääoma	206.010:25
Rahastot	1.240.519:94
Tulostilillä ed. vuod.	15.000:—
Ylijäämä 1944	340.396:44
	<u>mk 6.498.748:51</u>

31. 12. 1944.

Menot:

Palkat	749.998:—
Yleiskustannukset	706.256:47
Kiinteistökustannukset	4.117:30
Korot	167.199:09
Verot	148.010:35
Poistot kiinteist.	34.218:30
» kalustoista	203.960:15
Ylijäämä	340.396:44
	<u>mk 2.354.156:10</u>

XIII. YLIJÄÄMÄN KÄYTTÄMINEN.

Puhdas ylijäämä	340.396:44
Edellisestä on sääntöjen mukaan	
siirrettävä	
vararahastoon 50 %	170.396:44
käyttörahastoon 10 »	35.000:—
	205.396:44
Jää edustajiston käytettäväksi	<u>135.000:—</u>

Edellämainitun summan sekä edelliseltä vuodelta tulos-
tilille jääneen 15.000:— ehdottaa johtokunta käytettäväksi
seuraavasti:

Ylijäämäpalautuksiin	70.000:—	
Osuuspääoman korkoihin	10.000:—	
Hautausapurahastoon	5.000:—	
Hallintoneuvoston käyttörahastoon	5.000:—	
Johtokunnan käyttörahastoon	5.000:—	
Kansanavulle	5.000:—	
Veroihin varataan	50.000:—	
Yhteensä mk		150.000:—

Ylijäämää ehdotetaan jaettavaksi 1 % palautettujen os-
tomerkkien määrälle ja osuuspääomalle maksettaisiin kor-
koa 5 %.

Edellyttäen, että johtokunnan ehdotus ylijäämän käyt-
tämisestä hyväksytään, tulevat osuuskunnan rahastot ole-
maan seuraavat:

Vararahasto	1.118.872:68	
Käyttörahasto	243.562:83	
Hallintoneuvost. käytt. rahast.	16.317:05	
Edustajiston käytt. rahast.	5.000:—	
Johtokunnan käytt. rahast. ..	10.591:45	
Osuuskorkorahasto	29.010:95	
Ylijäämän palautusrahast.	95.795:85	
Hautausapurahasto	13.000:—	
Osuuspääom. takaisin maks.rah.	7.765:57	1.539.916:38
Osuuspääoma		206.010:25
Yhteensä mk		1.745.926:63

TILINTARKASTUSLAUSUNTO.

KESKI-SATAKUNNAN OSUUSLIIKKEEN r.l. edustajis-
ton varsinaisen kokouksen valitsemina olemme suoritta-
neet osuuskunnan vuoden 1944 tilien tarkastuksen. Sen pe-
rusteella esitämme seuraavaa:

1. Tilinavaus on oikea. Tilimerkinnot ovat pätevien to-
sitteiden mukaiset.
2. Tilinpäätös on laadittu oikein ja tilinpäätösperusteet
ovat vakavaraiset.
3. Käteiskassa on hallintoelinten vuoden varrella toi-
mittamissa tarkastuksissa ollut tilikirjojen mukai-
nen. Tilintarkastuksen aikana laskemamme käteis-
kassa vastasi rahatilin saldoa.
4. Omaisuuserät vastasivat tilinpäätökseen merkittyä
määrää ja ne olivat riittävästi palovakuutetut. Käyt-
töomaisuudesta oli tehty kohtuulliset poistot. Kiin-
teistön omistus- y.m. paperit olivat kunnossa.
5. Velkaerät, säästökassan saldo ja osuuskunnan rahas-
tot niihin luettuna, olivat oikein merkityt tilinpää-
tökseen.
6. Kirjanpito on tarkoituksenmukaisesti järjestetty se-
kä oikein ja huolellisesti hoidettu.
7. Osuuskunnan liike- y.m. toiminta on tilikauden aika-
na ollut suotuisaa. Sen hallinnossa ja hoidossa on
noudatettu osuuskunnan ja säästökassan sääntöjen
määräyksiä ja kaikin puolin hyväksyttäviä menette-
lytapoja. Muutenkin on osuuskunnan asioita hoidettu
huolellisesti ja menestyksellisesti.

Edelläesitetyn perusteella ehdotamme, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja että tili- ja vastuuvollisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1944.

Johtokunnan ylijäämankäyttöehdotus on sääntöjen mukainen, puollamme sen hyväksymistä.

Kiikassa maaliskuun 3 päivänä 1945.

T. J. Puumalainen.	Esko Nykänen.
KK:n määräämä tilintarkastaja.	KK:n määräämä tilintarkastaja.
Hugo Tuominen.	Frans Haanpää.
Edustajiston valitsema	Edustajiston valitsema
tilintarkastaja.	tilintarkastaja.

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO.

Tarkastettuaan johtokunnan laatiman toiminta- ja tili-kertomuksen vuodelta 1944, sekä tutustuttuaan tilintarkastajain siitä antamaan lausuntoon, jättää hallintoneuvosto ne jäsenedustajiston kevätkokouksen käsiteltäväksi, ehdottaen puolestaan, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja ylijäämä käytettäisiin johtokunnan ehdottamalla tavalla.

Kiikassa maaliskuun 25 p:nä 1945.

Vilho Kröpi.

Puheenjohtaja.

Hannes Laitinen.

Sihtööri.

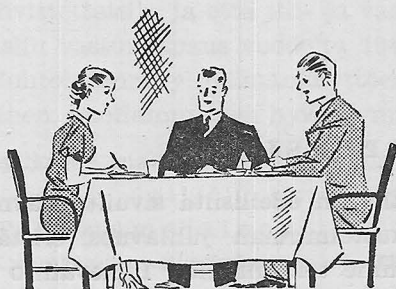
LOPUKSI.

Kuten arvoisalle lukijalle on edellisiltä sivuilta käynyt selville, oli kulunut osuustoiminnan juhluvuosi erittäin menestyksellinen liikkeemme toiminnalle. Liikevaihto ja tulokset olivat parhaimmat, mitä koko liikkeemme toiminta-aikana on saavutettu. Myöskin jäsenmäärässä siirryimme uudelle sataluvulle, ja oli tämäkin lisäys huomattavampi kuin pitkiin aikoihin. Tämä kaikki on vaatinut ahkeruutta ja ponnisteluja henkilökunnalta, ja lisäytynyttä ostouskollisuutta ja luottamusta jäsenkuntamme taholta liikettämme kohtaan. Sota on kohdaltamme tosin ohitse, mutta tunnetuista syistä ei taloudellisessa tilanteessa ole odotettavissa helpotusta pitkiin aikoihin, vaan päinvastoin yhä kiristyvän säännöstelyn ja edelleen lisääntyvän tarvikepulan johdosta liikealan vaikeudet yhä vain kasvavat. Mutta jatkuva valppaus asiain hoidossa, ja hyvä yhteistyö eri hallintoelinten kesken tulee edelleenkin olemaan vastaisten menestysten takeena. Pyydämmekin esittää parhaimmat kiitoksemme jäsenkunnalle lisääntyneestä harrastuksesta ja luottamuksesta liikkeemme toimintaa kohtaan, sekä henkilökunnalle uutterasta ja tuloksellisesta työskentelystä osuuskuntamme hyväksi.

Kiikassa maaliskuun 20 p:nä 1945.

JOHTOKUNTA.

Tuure Tähtinen.	Kalle Lehtinen.
Oskari Välimaa.	

MAKUASIOISTA EI PIDÄ KIISTELLÄ

- Parasta on sen vuoksi itse tulla tutustumaan suosittuun ravintolaamme **TYRVAAN** keskustassa, jossa aina tarjoamme maukasta ja ravitsevaa kotiruokaa sopuhintaan.

Sopivalla paikalla vieraittenkin pistäytyä.

Palvelemme huomaavaisesti.

„KUNNIAKSI KAUNILLE KARKULLE”

- — tällainen ravintola, ihasteli äskettäin muuan vieraspaikkakuntalainen vieraamme. Tilava, miellyttävästi sisustettu huoneisto ja keittiössä osataan käsitellä taitavasti ruoka-aineita!

Me tarjoammekin aina maittavaa ruokaa kohtuulliseen hintaan.

Tervetuloa vieraaksemme!

KESKI-SATAKUNNAN OSUUSLIIKE r.l.

EDISTYSMIELINEN OSUUSKAUPPALIIKE V. 1944.

Huolimatta siitä, että sota alkukesästä alkaen kiihtyi ja että tavarain, toimihenkilöiden ja kuljetusneuvojen puute sekä raskas verotus edelleenkin rasittivat osuusliikkeiden toimintaa, on edistysmielinen osuuskauppaliike kuluneen vuoden aikana kehittynyt tyydyttävästi. Osuusliikkeiden myynti kasvoi vuoden kuluessa 10.4 % ja oli vuoden lopussa 4 328,5 milj. mk. Kun elinkustannusindeksi samanaikaisesti nousi vain 3.5 %, on välitettyjen tavarain määrä vuoder kuluessa todellisuudessa jossakin määrin kasvanut.

Välirauha asetti osuuskauppaliikkeenkin suuresti muuttuneeseen asemaan. Karjalan osuusliikkeet oli jälleen jätettävä ja osuuskauppaväki sai muiden muassa siirtyä Kanta-Suomen puolelle. Tuloksena oli, että osuusliikkeiden lukumäärä vuoden kuluessa väheni 8:lla ja oli siis vuoden lopussa 120. Samaten myymäläin ja ravintolain lukumäärä vuoden kuluessa luonnollisesti väheni siitä huolimatta, että eräitä uusiakin myymälöitä ja ravintoloita vuoden kuluessa avattiin. Myymäläin kokonaismäärä väheni 156:lla ja oli vuoden lopussa 2 501 sekä ravintolain 18:lla, ollen vuoden lopussa 305. Siirtymisajan järkytyksistä johtuu myös, että osuusliikkeiden yhteinen jäsenmäärä jossakin määrin väheni. Liittyneiden jäsenten luku oli 13 450 ja eronneiden 33 563, joista kuitenkin osa kuolleita ja poistettuja. Lopulliseksi jäsenmäärän vähennykseksi tuli 20 113, joten jäsenmäärä vuoden päättyessä oli 342 090.

Kulutusosuuskuntien Keskusliitto (KK) r.y.

Epänormaaleista oloista ja vuoden varrella sattuneista muutoksista huolimatta on osuusliikkeiden aatteellisen ja neuvonnallisen keskusjärjestön, Kulutusosuuskuntien Keskusliiton, toiminta jatkunut tyydyttävällä tavalla. Vuoden alkupuolella sattunut pommitus vaurioitti jonkin verran KKn toimitaloa ja tuotti häiriöitä. Varsinkin välirauhan jälkeen huomattava osa miespuolisista toimihenkilöistä vapautui asepalveluksesta, joten osastot loppuvuodesta voivat jälleen toimia täydellä voimalla. KKn valistus-toiminta on vuoden ajan jatkunut sodanaikaisissa muodoissa. Samaten tilintarkastus- ja neuvontatoiminta on jatkunut entiseen tapaan. Sen sijaan rakennustoiminta on yleisen rakennustilanteen vuoksi ollut lamassa, vilkastuen kuitenkin vuoden loppupuolella. Samoin on ollut laita v. 1939 perustetun asunto-osaston, joka vuoden loppukaudena aloitti uudelleen toimintansa.

Kuluttajain Lehden tilaajamäärä oli vuoden lopussa 191 831 vuosikertaa, mikä on 5 915 vuosikertaa pienempi kuin edellisenä vuonna. Konsumentbladetin tilaajamäärä taas oli vuoden lopussa 3 694 vuosikertaa, jossa lisäystä 37 vuosikertaa, Osuusliikkeen 5 323, lisäystä 184 ja Työtoverin 9 905, lisäystä 174 vuosikertaa.

Tuotantolaitosten yhteisen tuotannon arvo oli 20 458 706 markkaa, ja se oli 0.6 % pienempi kuin edellisenä vuonna. KKn koko liikevaihto oli 75 846 406 mk, jossa lisäystä on 6 104 607 mk eli 8.8 %.

Osuustukkukauppa r.l.

Lukuisista vaikeuksista huolimatta Osuustukkukaupan r.l. (OTKn) liikevaihto vuonna 1944 ei ainoastaan pysynyt ennallaan, vaan vieläpä hiukan kasvoikin. Se oli 2 033.7 miljoonaa markkaa. Edellisen vuoden liikevaihto oli 2 005.9

miljoonaa markkaa, joten 1944 saavutettiin 27.8 miljoonan markan eli 1.4 %:n lisäys.

OTKn omat tuotantolaitokset olivat koko vuoden käynnissä lukuunottamatta margariinitehdasta, joka edelleen oli seisahtuneissa. Omien tuotantolaitosten kokonaismyynti oli 361.9 miljoonaa markkaa, ja kun edellisen vuoden myynti oli 330.6 miljoonaa markkaa, saavutettiin 31.3 miljoonan markan eli 9.5 %:n lisäys.

Eri tuotantolaitosten tulos selvenee seuraavista numeroista:

	Myynti 1944	Myynti 1943	Lisäys tai vähennys %	Osuus OTKn tuotannosta %
Helsingin-mylly	150.0	117.4	+ 27.8	41.5
Jääskeri-mylly	14.8	32.6	— 54.7	4.1
Kahvipaahtimo	59.1	49.5	+ 19.5	16.3
Lihanjalostusteht.	32.2	23.3	+ 38.4	8.9
Naisten pukutehdas	4.2	4.2	— 0.8	1.1
Paitatehdas	18.5	21.4	— 13.8	5.1
Pukutehdas	19.6	27.1	— 27.6	5.5
Teknokemiallinen tehdas	20.3	17.2	+ 18.2	5.6
Tulitikkutehdas	35.9	30.9	+ 15.9	9.9
Vuodevaatetehdas	7.3	6.9	+ 6.5	2.0

Omien tuotteiden myynnin osuus OTKn koko liikevaihdosta oli 17.8 %.

Osuustoiminnalliset vakuutuslaitokset.

Keskinäisen Henkivakuutusyhtiö Kansan toiminta kehittyi sotatoimista ja evakuoinnista johtuvista häiriöistä huolimatta vuoden 1944 aikana tyydyttävästi. Uusien henkivakuutusten hankinta, joka vuoden

keskivaiheilla aieni edellisestä vuodesta, nousi välirauhan solmimisen jälkeen suuremmaksi kuin koskaan aikaisemmin. Hautausvakuutuksia ja saatuja jälleenvakuutuksia lukuunottamatta hankintatulos nousi kertomusvuoden aikana 238 milj. mk:aan eli lähes samaan määrään kuin edellisenäkin vuonna. Vakuutusten lunastus ja voimassapysyminen muodostui edelleenkin hyväksi. Sotakuolemantapausten luvun suuresta lisääntymisestä johtuen kasvoi vakuutettujen kuolleisuus lähes kaksi kertaa suuremmaksi kuin edellisenä vuonna. Yhtiön koko henkivakuutuskanta oli vuoden 1944 päättyessä 1 865 milj. mk ja lisäys edellisestä vuodesta 235 milj. mk.

Keskinäisen Palo- ja Tapaturmavakuutusyhtiö Kansan suoraan hankkima palovakuutuskanta kasvoi vuoden 1944 aikana 1 400 milj. mk:lla eli suuremmalla määrällä kuin koskaan aikaisemmin, nousten 7 500 milj. mk:aan. Palovahinkoja sattui kertomusvuoden aikana 222 eli 2 enemmän kuin edellisenä vuonna. Niistä suoritettiin ja varattiin palokorvauksia 3.9 milj. mk eli 1.2 milj. mk enemmän kuin edellisenä vuonna.

Yhtiön tapaturmavakuutusosaston vakuutuskanta kasvoi kertomusvuoden aikana lähes 100 milj. mk ja nousi 551.7 milj. mk:aan. Myöskin autovakuutusosaston toiminta muodostui tyydyttäväksi.

Eläkekassa Tuessa vakuutettujen toimihenkilöiden luku lisääntyi vuoden 1944 aikana 173:lla nousten 6 215:een. Vakuutettujen toimihenkilöiden vuotuisten eläkkeiden summa kasvoi 10.6 milj. mk nousten 76.5 milj. mk:aan.

Kertomusvuoden aikana liittyi Tuen osakkaaksi 22 osuusliikettä. Osakasliikkeiden luku oli vuoden lopussa 83.